

LJUSNAN

TIDNING FÖR HÄLSINGLAND

Vecka 36 • Nr 207 • Årgång 87

ONSDAG 8 SEPTEMBER 1999

Tel 0278-275 00 Lösnr 10:-

Storsatsning av SP

Nya måleriet kan ge ytterligare nyanställningar

SP Fönster i Edsbyn har verkligen fått vind i seglen. Företaget satsar 15 miljoner kronor på ett nytt måleri.

Länsstyrelsen beviljade häromdagen ett regionalt utvecklingsbidrag på två

miljoner kronor till företaget.

Personalchefen Bengt Håkansson räknar med att kunna anställa 47 personer under detta år, varav drygt 40 redan finns i produktionen.

Det nya måleriet beräknas vara klart nästa sommar. Då är det inte uteslutet med ytterligare nyanställningar inom SP när man kan öka målningskapaciteten.

Sidan 8

OPINION.....2

• Ledaren: Unik ekonomisk chans förlorad med trams.

NÖJE.....4

• Filmstjärna för husfridens skull.

KULTUR.....5

• Ny bok om Edsbyverken.

FAMILJE.....

LOKALT.....8

• Sidan 9: Snabb ryck för kristna förskolan Eden.
• Sidan 11: Utländska lärare på besök.
• Sidan 12: Delade meningar om skoluniform.
• Sidan 13: Viktig träffpunkt i Edsbyn.
• Sidan 15: Företagare träffade elever på Torsbergsskolan.

• Sidan 18: Lars Nyberg (bilden), skattechef i Bollnäs och Söderhamn, har kidnappats av indianer!

INRIKES.....16

• Ingmar Bergman hängiven Hitler-beundrare före kriget.

UTRIKES.....17

• Kraftigt jordskalv skakade Aten.

MAT.....21

• Bjud på lättlagad skaldjursfest.

SMÅSAKER.....22

SPORTEN.....23

• Sidan 23: Sverige EM-klart ikväll!

EKONOMI.....28

TV/RADIO.....33

FRIA ORD.....35

• Sossar, budget och byskolor.

VÄDRET.....36

• Tillfälligt lite molnigare.

Bollnäs kan få mera sopor

Redan i dag tar man hand om hushållsavfallet från Bollnäs, Söderhamn och Ovanåker, plus brännbart industriavfall. Men värmeverket i Bollnäs kan få ta hand om sopor även från Ljusdal, Ockelbo, Ånge och Bräcke. Det förutsätter dock att ytterligare en panna i Säversta byggs om.

Ombyggnaden planeras till 2001 och beräknas kosta 20 miljoner kronor.

Sidan 9

Fäbodan bevaras

Lassasvallen, Skomakra, Haga och Olols utgör en enhet på Väsbo fäbodan några mil norr om Edsbyn. I denna ljuvliga oas ute i skogen samsas fyra släkter. Alla vill de att fäbodarna ska bevaras. Nu får de stöd från länsstyrelsen.

Länsstyrelsen och länsmuseum har skaffat fram 628 000 kronor från riksantikvarieämbetet och basar över renoveringen.

Sidan 10

FOTO: GUNILLA TOLL

DJUREN VIKTIGA. På Väsbo fäbodan håller djuren markerna öppna. På Lassasvallen betar bland annat Henrik Uhras kalvar i en sagolikt vacker miljö.

ODAL Butiks DJURMAGASIN
är ute nu!

Massor av erbjudanden!

ODAL BUTIK
En bra affär för alla
BOLLNÄS, Häggesta. Tel 0278-271 10

Till studenter med CSN-KORT

lämnar vi **10% rabatt** på allt!

Kan ej kombineras med andra erbjudanden!

Axel Hartman Optik

www.hartman-optik.se • Åhléns-huset, Bollnäs. Tidsbest 0278-61 16 83

ODAL Butiks DJURMAGASIN
är ute nu!

Massor av erbjudanden!

ODAL BUTIK
En bra affär för alla
BOLLNÄS, Häggesta. Tel 0278-271 10

Våsbo fäboddar – ljuvlig oas

Nu får ägarna stöd för reparationsarbeten på vallen

Av GUNILLA TOLL

Lassavallen, Skomakra, Haga och Olols utgör en enhet på Våsbo fäboddar. I denna ljuvliga oas ute i skogen samsas fyra släkter, alla vill de att fäbodarna ska bevaras. Nu får de stöd från länsstyrelsen.

Vi har berättat om Våsbo fäboddar vid flera tillfällen. Den här gången är det familjerna, ägarna tillsammans, som vill visa denna mycket vackra plats på jorden, några mil norr om Edsbyn.

Det är en annorlunda eftermiddag i september. Ljumma vindar smeker slutningen utmed vilken fäbodvallarna klättrar, solen värmer som vore det en sommar dag och molnen har antagit säregna former.

Tillsammans med bland andra Lennart Uhras, Olle Olols, Per-Anders och Gunnar Nyberg vandrar jag från vall till vall. De vill gärna visa det reparationsarbete som nu pågår, länsstyrelsen och länsmuseum har skaffat fram 628 000 kronor från riksantikvarieämbetet och basar över det hela.

"En av länets finaste"

Därför finns också Lena Landström från länsstyrelsen och Mimmi Göllas från länsmuseum på plats denna eftermiddag för att berätta om vad som händer på Våsbo fäboddar och om de kvaliteter och möjligheter till en ljus framtid som faktiskt finns.

– Det här är helt klart en av länets allra finaste fäboddar, slår landskapsantikvarie Lena Landström fast.

Vad som gör Våsbo så värdefull är att här finns helhetsmiljön med byggnader, öppen mark och hägnadssystem. Här har varit fäboddrift på alla vallarna till ganska långt fram i tiden, och alltihop har underhållits genom åren.

Enligt Lena Landström har, förutom att hus förfallit, också markerna vuxit igen runt många fäbodvallar. Och just det bevarade öppna, betade landskapet är av stor vikt för att en gång i framtiden kunna förstå fäbodvallens funktion. Bara en bevarad byggnad med skog runt omkring säger inte så mycket.

– Den kunskap som finns bevarad på Våsbo är också en viktig ingrediens, säger Lena Landström och menar då bland annat

FOTO: GUNILLA TOLL

GEMENSAMT ARBETE. Så var det dags för en gemensam fika på Skomakra tillsammans med Lena Landström och Mimmi Gøllas från länsstyrelsen respektive länsmuseum.

den obrutna tradition som finns genom fäbodjätten Karin Sköldmark.

Även Karins kunskaper ser nu ut leva vidare. Veronika Uhras som äger Lassavallen ska gå i lära hos Karin och planerar att så småningom ha fäboddrift med getter, ost och så vidare åtminstone en kortare period varje sommar.

På alla vallarna betar djur. Skomakra har djur hemifrån gården i Roteberg, på Lassavallen betar Henrik Uhras kalvar och Patrik Uhras får, Nybergs lånar djur ända från Hudiksvall, och så vidare.

– Det måste vara djur här, säger Gunnar Nyberg när han fundrar över vallarnas framtid.

– Jag tycker det här är perfekt, säger Henrik som själv inte har bete nog åt sina kalvar därhemma.

Det finns gott om bete på vallen, djuren sköter sig själva, en bäck rinner genom det stora området.

Vackert och funktionellt

Och det kanske viktigaste av allt, området är redan stängslat, här är fem hektar inhägnat med "snehage", både vackert och funktionellt, den restaurerades för något år sedan.

Marken har först blivit röjd, man öppnar bit efter bit för att återställa som det var förr med öppen mark, bäckar och så vidare. När det väl är röjt mäktar

djuren med att hålla öppet, berättar Henrik och Lennart.

Frågan är om de kommer att få fortsatt stöd till underhållet av hagarna.

– Det kommer att finnas hjälp att få, säger Lena Landström.

Alla byggnader, utom bostadshuset, går nu igenom på de fyra vallarna. Om man betänker att bara Lassavallen består av 14 byggnader så förstår man att det är ett ganska omfattande arbete som pågår.

– Det är roligt att kunna gå varvet runt med det mesta. Nu får alla hjälp med det mesta akuta och det tyngsta, säger Mimmi Gøllas.

– Mycket av underhållet är ju redan gjort, påpekar Lena.

– Det går därför att rusta många hus för förhållandevis lite pengar.

Renoveringen startade i början av augusti. Grunderna går igenom, syllar, golv, stockar och även tak repareras. Exempel på renoveringen kan man se hos Olols där ett litet uthus fått nytt tak av handspäntat furuspån och nytt handbilat golv.

Vad betyder då den här hjälpen för dem som äger vallarna?

– Det görs en stor arbetsinsats på vallarna här, det är roligt att få uppskattning och uppmuntran för arbetet och det känns bra att få stöd och stimulans, säger Lennart Uhras.

0271-208 00

gunilla.toll@ljusnan.se

RENOVERING. Olle Ladänges och Anders Johansson från Skogstekniska maskinskolan i Alfta är två av de hantverkare som nu jobbar med att renovera byggnader vid Våsbo fäboddar, med i arbetet finns också folk från Silfors snickeri.

TRE GENERATIONER PÅ FÄBODEN. Skomakra har sört för återväxten vid fäbodvallarna, här samsas tre generationer. Från vänster Jonne, Dennis, och Yngve Jonsson.